

Mfv.I.10.323/2012/7.

A Kúria a dr. Hoffmann Lilla pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Cs. Kovács Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperes ellen elmaradt munkabér megfizetése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 29.M.5904/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.630.662/2011/4. számú rész-közbenső ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme folytán a 2013. április 17. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 49.Mf.630.662/2011/4. számú rész-közbenső ítéletének felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, azon rendelkezését, amellyel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva megállapította a felperes garantált bérminimumra való jogosultságát, hatályon kívül helyezi, és ebben a vonatkozásban a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 26.M.5904/2008/24. számú ítéletét helybenhagyja.

Egyebekben a rész-közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban 100 %-ban pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének díját, valamint a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 1998. augusztus 1-jétől állt házfelügyelőként munkaviszonyban az alperessel. A munkaköri feladatait a munkaszerződés tartalmazta, míg a munkabére a mindenkori minimálbér szerint alakult.

Az alperes 2008. október 27-én kelt rendes felmondásával a felperes munkaviszonyát 55 nap felmondási idővel 2008. december 22. napjával megszüntette. A felmondásról szóló okiratban akként rendelkezett, hogy a felperest a felmondási idő teljes időtartamára mentesíti a munkavégzési kötelezettség alól. Ezt követően az alperes a felmondási idő kezdő napját 2008. november 1-jében határozta meg, utolsó napját - és egyben a munkaviszony megszűnésének napját - 2008. december 25-ére módosította azon okból kifolyólag, hogy a felperes a rendes felmondásról szóló értesítést 2008. október 31-én vette kézhez.

A felperes a keresetében nem vitatva a rendes felmondás jogszerűségét, 2007. január 1-jétől 2008. november 30-áig terjedő időszakra az 50 év feletti munkavállalókra vonatkozó garantált

bérminimum alkalmazását kérte figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint az alperes jogellenesen a 365/2005. (XII.25.) Korm. rendelet rendelkezéseit nem értékelte és a mindenkori minimálbérrel számolta el a megjelölt időszakra a munkabérét. Ezen túlmenően a garantált bérminimummal számolva a munkaviszony teljes fennállásának időtartamára ki nem adott 313 nap szabadság pénzbeli megváltását igényelte 1.159.720 forint összegben. Hivatkozása szerint az alperes ugyan teljes időre felmentette a felperest a munkavégzési kötelezettsége alól, azonban a munkakör átadás-átvételét az alperes nem biztosította, a felperesnek ezért a felmentési idő alatt is mindvégig munkát kellett végeznie, egészen 2009. január 15-éig. Erre az időszakra elmaradt munkabért igényelt, ugyancsak a garantált bérminimummal számolva 63.800 forint és járulékai összegben megjelölve követelését. A felperes a felmentési idő alatt is munkát végzett, ezért a felmentési időre járó átlagkereset megtérítését is igényelte. Elismerte, hogy az alperes a részére 3 havi végkielégítést megfizetett, azonban álláspontja szerint ezt sem a garantált bérminimum összegével számolta, ezért további 51.900 forintra tartott igényt.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 26.M.5904/2008/24. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 891.568 forintot szabadságmegváltás címén annak kamatával együtt. Egyebekben a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes 50 %-ban lett pervesztes, az alperes perrel felmerült költségét maga, a pártfogó ügyvédi díjat pedig az állam viseli. Kötelezte az alperest eljárási illeték megfizetésére is.

Az ítéletében utalt az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 141., 142. és 144. §-ában rögzítettekre.

Kifejtette, hogy a felperes egyetemi végzettséggel rendelkezik, amely tényt az alperes sem vitatott. A 316/2005. (XII.25.) Korm. rendelet rendelkezik a minden munkáltatóra és munkavállalóra vonatkozó kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum összegéről, illetve ez utóbbi feltételeiről.

A jogszabály helyes értelmezése szerint a kötelező legkisebb munkabért, azaz a minimálbért minden munkaviszonyban minden munkavállaló és munkáltató vonatkozásában alkalmazni kell a törvény kogens rendelkezése értelmében. Ugyanakkor ezen általános szabályokon belül speciális szabály alkalmazandó azon munkakörök betöltésére, amelyekhez középfokú végzettség, vagy szakképzettség szükséges. Ennek megfelelően, amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik, a munkáltató döntésétől függ, hogy mely munkakör igényel középfokú végzettséget, illetőleg szakképzettséget. A garantált bérminimum alkalmazhatóságának feltétele, hogy a munkavállaló igazolható módon rendelkezzen azzal a végzettséggel, illetve szakképesítéssel, amelyet a jogszabály vagy a munkáltató megkíván, valamint a munkakör ellátásához is szükséges legyen az adott végzettség. A felperes által betöltött házfelügyelői munkakörre sem a jogszabály, sem az alperes nem határozott meg speciális végzettségi feltételt. A jogszabály helyes értelmezése

szerint 50 év feletti munkavállaló esetében sem lehet figyelmen kívül hagyni a garantált bérminimum megállapításának említett feltételeit, a munkakör betöltéséhez megkívánt végzettséget, illetve szakképesítést, még ha gyakorlati időt nem is kell igazolniuk az ilyen korú munkavállalóknak. Tehát önmagában az 50. életév betöltése és a legalább középiskolai végzettség nem teszi jogosulttá a felperest a Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése szerinti garantált bérminimum alkalmazására.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes részére az alperes szabadságmegváltást nem fizetett, ezért ennek kiegyenlítésére kötelezte a munkáltatót.

A 2008. december 26-ától 2009. január 15-éig terjedő időszakra vonatkozóan az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a 2008. december 15-én kötött takarítási szerződés értelmében az alperes 2008. december 26-ától a takarítási feladatok ellátásával a K. Bt-t bízta meg. Önmagában a takarítási és a fűtési munkálatok vonatkozásában becsatolt számlakivonatokat nem bizonyítják, hogy a felperes munkaviszony keretében látta el 2009. január 15-éig a házban még felmerülő fűtési és takarítási tevékenységet. Azt pedig a felperes sem vitatta, hogy 2008. december 25-éig a felek egymással elszámoltak.

A végkielégítés kapcsán a bíróság rámutatott arra, hogy a munkáltató a 3 havi átlagkeresetnek megfelelő összeget megtérítette, a garantált bérminimumra való jogosultság hiányában pedig a felperesnek további igénye nem lehet.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mf.630.662/2011/4. számú rész-közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Megállapította, hogy a felperes jogosult a 316/2005. (XII.25.) Korm. rendelet szerinti garantált bérminimumra. Az ezzel kapcsolatos anyagi igények elbírálására az iratokat az elsőfokú bíróságnak megküldte. A szabadságmegváltásra vonatkozó rendelkezést megváltoztatta, az alperes marasztalását leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Megállapította, hogy a felperes pernyertességének aránya 30 %-os, az erre eső pártfogó ügyvédi díjat az állam viseli. Kötelezte az alperest együttes első- és másodfokú perköltség viselésére, valamint illetékfizetésre.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a 316/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése szerint az 50. életévüket betöltő munkavállalók részére garantált munkabér jár az életkor betöltése alapján. A garantált bérminimumra való jogosultság feltételei nem együttesen értelmezendők, tehát az 50 éven felülieket az iskolai végzettség figyelembevételével is megilleti ez a juttatás. Nem vitatott, hogy a Korm. rendelet főszabályként az 50 év alattiak részére olyan munkakör betöltéséhez köti a garantált bérminimumra való jogosultságot, amely az iskolai végzettséghez kötött munkakör betöltését jelenti, azonban ettől elkülönülten jelenik meg a (3) bekezdésben meghatározott életkori feltétel.

Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt az összegszerűséget nem vizsgálta, ezért azt a további eljárásban pótolni kell.

A perben a felperest terhelte annak igazolása, hogy a munkáltató egyetértésével a munkaviszony megszűnését követően is ellátta a feladatát, azonban a felperes állítását a perben meghallgatott tanúk sem igazolták egyértelműen.

A szabadságmegváltás körében a bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a felperes 66 nap távollét tekintetében elismerő nyilatkozatot tett, így ezen időszak vonatkozásában szabadság megváltásra nem jogosult.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság rész-közbenső ítéletének részbeni megváltoztatását kérte annak megállapítása mellett, hogy a felperes nem jogosult garantált bérminimumra.

A felülvizsgálati érvelés szerint a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a hivatkozott jogszabály 4. §-át, illetve ezen belül ennek részeként a (3) és (4) bekezdés rendelkezéseit.

A hivatkozott jogszabály egyértelmű abban a tekintetben, hogy a garantált bérminimumot mint fogalmat a jogszabály meghatározott iskolai végzettséghez rendeli olyan módon, hogy csak azok részére fizetendő ez az összeg, akiknek a munkaköre az adott szakképzettséget igényli.

A garantált bérminimum alkalmazásának két együttes feltétele van. Az egyik az, hogy a munkavállaló által betöltött munkakör szakképzettséget igénylő legyen, továbbá az, hogy a munkavállaló rendelkezzen is ezzel a szakképzettséggel.

A felperes házfelügyelő munkakört látott el amihez sem középfokú iskolai végzettség, sem speciális szakképzettség nincs előírva.

A garantált bérminimum fogalmának egyértelmű meghatározása az alperes álláspontja szerint kizárja azt az értelmezést, amelyet a másodfokú bíróság alkalmazott akkor, amikor pusztán az 50. életév betöltéséhez garantált bérminimum megfizetését írta elő, mivel a jogszabály a garantált bérminimum fogalmát nem módosítja a (3) bekezdés tekintetében. Nem mondta ki azt, hogy iskolai végzettség, illetve szakképzettség nélkül is, illetve szakképzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók részére is a garantált bérminimum fizetendő ki. Amennyiben a jogalkotó ekként kívánt volna rendelkezni, akkor a (3) bekezdésben legalább utalás lenne arra, hogy az 50. év feletti munkavállalók esetében nem garantált bérminimum, hanem a megfelelő iskolai végzettséggel rendelkező és ilyen munkakört betöltő munkavállalók részére járó bérezéssel egyenértékű díjazás jár.

A felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős rész-közbenső ítéletnek a garantált bérminimumra vonatkozó értelmezésének, továbbá a szabadságmegváltás időtartamára vonatkozó időszak megállapítását kérte az elsőfokú bíróság ítélete szerint, valamint 2008. december 26-ától 2009. január 15-éig a munkabérének megfelelő összeg megfizetését igényelte elsődlegesen munkaviszony,

másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén.

Hivatkozása szerint a másodfokú bíróság döntése a garantált bérminimumra vonatkozóan megfelelt a jogszabályi előírásoknak.

A felperes szerint a jogerős ítélet a szabadságmegváltás körében jogszabálysértő, ezért annak „megváltoztatását” kérte. A másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdését megsértve nem jelölt meg olyan jogszabályt, amely az elsőfokú bíróság döntésétől eltérő határozatát megalapozta volna.

A felperes érvelése szerint az első- és a másodfokú bíróság ítélete a 2008. december 26-ától 2009. január 15-éig terjedő időszak vonatkozásában megalapozatlan, illetve hiányos, mert annak ellenére, hogy a jogalap nélküli gazdagodás miatt előterjesztést tett, a bíróságok e körben nem vizsgálták a keresetét, ezért a Pp. 212. § (1) bekezdésbe ütköző módon jártak el.

A felülvizsgálati kérelem alapos, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem illetve csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül [Pp. 275. § (2) bekezdés]. A csatlakozó felülvizsgálati kérelem járulékos jellegéből adódóan azonban az abban foglaltak kizárólag a körben voltak vizsgálandók, amelyre a felülvizsgálati kérelem is kiterjedt. Ebből következően jelen ügy kapcsán a garantált bérminimumra való felperesi igény jogszerűsége volt a felülvizsgálati eljárás tárgyává tehető, az ebben a körben előterjesztett felperesi csatlakozó felülvizsgálati kérelemben foglaltakat lehetett értékelni.

A perbeli időben hatályos 316/2006. (XII.25.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése azt a garantált bérminimumot jelöli meg, amelyet legalább középfokú iskolai végzettséget, illetve szakképzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállaló részére kell fizetni.

Ugyanezen rendelkezés (3) bekezdése az 50 év feletti munkavállalókra vonatkozóan rögzíti a garantált bérminimum összegét utalva a 4. § (1) bekezdés ab), bb) és cb) pontjában foglaltakra.

A jogszabály helyes értelmezésével az elsőfokú bíróság állapította meg helytállóan, hogy az 50 év feletti munkavállalók esetén sem lehet figyelmen kívül hagyni a garantált bérminimum megállapításakor a betöltött munkakörhöz szükséges végzettséget. Az életkor elérése csupán azt a kedvezményt biztosítja, hogy az ezen korhatárt elért személyeknek a gyakorlati időt nem kell igazolniuk, ez azonban nem jelenti azt, hogy a garantált bérminimum automatikusan megilleti őket végzettségüktől illetve a betöltött munkakör jellegétől függetlenül. A garantált bérminimumra való jogosultság feltételei a jogszabály szövegéből következően együttesen értelmezendők.

Jelen esetben a felperes egyetemi végzettséggel rendelkezik, a házfelügyelői munkakör betöltéséhez azonban sem jogszabály, sem az alperes elvárása szerint nem volt szükség középfokú végzettségre sem. Ebből következően a felperesnek a garantált bérminimum iránt

előterjesztett igénye nem alapos.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme tehát a szabadságmegváltás időtartama tekintetében nem volt vizsgálható, csupán annak összegszerűsége lett volna módosítható a garantált bérminimumra való jogosultság megállapításával. A felperes sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem döntött a 2008. december és 2009. januári időszakra elmaradt munkabéréről, ebben a kérdésben az ítélet kiegészítése iránti kérelemnek lett volna helye, érdemi döntés hiányában a felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős rész-közbenső ítéletnek felülvizsgálati kérelemmel és csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, azon rendelkezését, amellyel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva megállapította a garantált bérminimumra való jogosultságát, hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján. Egyebekben a másodfokú bíróság döntését hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés].

A felülvizsgálati eljárásban teljes körben pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli [Pp. 87. § (2) bekezdés].

A felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes munkavállalói költségkedvezménye folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a, valamint a 73/2009. (XII.22.) IRM rendelet szerint az állam viseli.

Budapest, 2013. április 17.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével: tisztviselő